

DODRŽOVÁNÍ ZÁSAD PROVOZU TANKOVÉ A AUTOMOBILNÍ TECHNIKY

Praxe prokázala, že vydáním RMNO č. 010/77 a jeho postupnou realizací u vojsk byl zastaven nepříznivý trend v organizaci a řízení provozu tankové techniky. Tento rozkaz vytvořil i základ nezbytného pevného spojovacího článku mezi provozem techniky a plánováním úkolů bojové a politické přípravy. Z tohoto hlediska chápeme i plnění hlavního úkolu, tj. dosažení vysoké bojové pohotovosti techniky. Významnou úlohu zde hraje dosažení předepsaných zásob km do oprav u uložené techniky.

Plánování a řízení provozu podle norem stanovených v RMNO 010/77 přineslo však v minulém roce rozdílné výsledky.

V čem jsou hlavní problémy:

- plánování bojové a politické přípravy není vždy v úzké vazbě s možnostmi používání tankové techniky podle stanovených norem,

- nejsou vždy respektovány takticko-technické možnosti používání techniky,

- nedodržujeme vždy důsledně vyčleňný čas pro ošetřování techniky. U některých útvarů trvají nedostatky v ošetřování techniky zvláště při provozu a běžných podmínkách VVP.

Jde tedy o neplnění některých zásad RMNO č. 010/77.

Hlavní příčina je, že někteří velitelé a štáby nedoceňují objektivní nutnost svého podílu při zpracování podkladů pro plánování provozu tankové a automobilní techniky k reálnému sladění s úkoly BPP při dodržení norem RMNO a nového předpisu Tank-1-1.

Někde přetrvávají staré formy organizace výcviku při používání tankové a automobilní techniky.

Ná základě zkušeností s řízením provozu tankové a automobilní techniky podle RMNO 010/77 chci ukázat na možnou metodiku ovlivňování a řízení provozu na stupni divize a armáda.

Přitom se zaměřím jen na hlavní obsahové otázky (celá problematika je obsáhlá).

Udržení a zabezpečení optimální zásoby km u tankové techniky do příští opravy

Z hlediska možného použití tankové techniky z operačního hlediska stanovil RMNO 010/77 minimální zásobu km do oprav u skupiny techniky uložené. Tato technika musí být v bezvadném technic-

kém stavu a připravena k okamžitému použití. Při uplatnění zásad a norem RMNO 010/77 se počet techniky oproti dřívějšímu stavu podstatně zvýšil, přitom se snížil počet techniky zařazené ve skupině provozní. Z operačního hlediska je úkol dosažení předepsaných zásob km u tankové techniky úkolem nejdůležitějším.

Jaké jsou prozatím v tomto směru nedostatky:

- na stupni divize není jednoznačný přehled o skutečném stavu zásob km u tankové techniky do oprav,

- nejsou zpracovány výhledové plány dosažení stanovených zásob km,

- není perspektivní výhled pro střední opravy tankové techniky,

- plánovitost obměny techniky v uložení a v provozu nemá dlouhodobou perspektivu,

- jen výjimečně sledujeme plnění plánu oprav z hlediska reálnosti dojíždění norem techniky do oprav a možnosti plnění úkolů BPP,

- znovu nadhodnocujeme možnosti provozu techniky na další rok, aniž reálně zhodnotíme možnosti provozu z hlediska plnění úkolů BPP, vyvádění techniky do VVP, plnění hloubek cvičení apod.

Pro zlepšení tohoto stavu musí rozhodující roli sehrát především stupeň svazek a svaz. Odpovědnost velitele svazku za dodržování optimálních zásob km (čl. 5 — RMNO 010/77) má mít svůj bezprostřední odraz v „Plánu bojové a politické přípravy svazku na období“, především v plánování techniky při plnění úkolů BPP. Svaz by měl rozhodujícím způsobem pomáhat při plánování a schvalování plánu BPP.

To ovšem vyžaduje mít dokonalý přehled o stavu zásob km u tankové techniky u svazku. Je proto vhodné mít u svazku „Přehled o stavu zásob km u tankové techniky po typech a útvarech svazku“ a u svazu — po svazcích a typech tankové techniky. S tímto dokumentem zpracovujeme „Výhledový plán provozu a oprav tankové techniky u svazku a záměr ob-

měny techniky v uložení a provozu“ nejmenší na 3 roky dopředu.

Plnění těchto úkolů musí kontrolovat TAO armády. U svazku při měsíčním pravidelném hodnocení stavu provozu u útvarů svazku za uplynulý měsíc by měl velitel pravidelně hodnotit současný stav a nařídit opatření k nápravě.

Rozdělení tankové techniky do skupin

Zde není vždy správně aplikován čl. 14 RMNO 010/77 „Zařazení spojovacích a velitelských transportérů, především u vojenských útvarů“. Není důsledně pochopena a realizována stať k zařazení tanků podle čl. 14 — a) zařazených jako záloha velitele svazku.

Poznámka: k čl. 14 říká:

„Používají se podle rozhodnutí velitele divize...“

V praxi jsou však tyto tanky jednoznačně považovány a také používány jako „nadpočetné provozní“ pro vylepšení situace v zabezpečování úkolů BPP. Nerepektuje se především to, že tyto tanky se využívají pouze podle rozhodnutí velitele divize a to po dobu kdy:

- probíhají střední opravy na provozních tancích od daného útvaru,

- je nezávisle na útvaru příliš dlouhá doba prostoje tanku v běžných opravách (u útvaru a ve svazku),

- je provozní technika v reklamačním řízení,

- nestačí k zabezpečení výcviku stanovený počet techniky útvaru (ale ne pro vysokou nepojízdnost, nepořádky v provozu apod.).

Pro zlepšení stavu to v praxi znamená především v plánu bojové a politické přípravy svazku ve statí „Zabezpečení úkolů technikou“ uvést nařízení o používání tanků vyčleněných jako záloha velitele divize — se stanovenou normou proběhu. Zpravidla tato technika bude mít roční normu proběhu v rozpětí mezi normou pro Úp a P (část normy z těchto tanků převedeme na ostatní provozní tanky útvaru).

K tomu má mít svazek přesné informace o stavu nepojízdnosti tanků u útvarů a vést útvary k rychlé opravě nepojízdných tanků. Nesmíme připustit, aby technické opravy útvaru na jedné straně nečerpaly plánované kapacity pro opravy a na druhé straně technika aby nebyla pojízdna.

Zásady pro ošetřování tankové techniky

RMNO 010/77 ukládá velitelům svazků, aby při provozu techniky ve složitých podmínkách a na základě skutečného stavu techniky rozhodovali o rozšíření rozsahu ošetření na tankové a automobilní technice, popř. o zkrácení normy proběhu do dalšího technického ošetření. Toto můžeme aplikovat i pro technické zabezpečení a ošetřování tankové a automobilní techniky v polních podmínkách, kde se rozsah ošetření techniky bude řídit především časovými možnostmi v průběhu operace a bude nutně vycházet z konkrétního stavu techniky i terénních a jiných podmínek bojové činnosti vojsk.

V praxi však tohoto ustanovení není zatím plně využíváno, i když všichni známe v jakých podmínkách tankovou i automobilní techniku používáme, především ve VVP. Zvláště při zvýšení meziopravních norem u tanků nám praxe ukazuje, že bude třeba velmi rychle zvýšit péči především o podvozkovou část tanků.

Chci zdůraznit, že tato ustanovení RMNO 010/77 platí v plném rozsahu i při používání automobilní techniky.

Zásady pro ukládání techniky

Uložená tanková a automobilní technika je prakticky technikou, která zabezpečuje údernou sílu naší armády. Při současném stavu technologie ukládání mohou jednoznačně říci, že jakou techniku a v jakém technickém stavu uložíš, takovou ji při sejímání najdeš. O tom nás přesvědčuje řada příkladů, kdy při cvičeních byla sejímána technika z uložení po 10 až 15 letech a přesto byla ve výborném technickém stavu.

V praxi dostatečně nedoceňujeme náročnost kontroly techniky před uložením a celou oblast ukládání po stránce organizační ponecháváme pouze funkcionářům technické služby.

Při plnění RMNO 010/77, čl. 59—63 se projevují u vojsk především tyto nedostatky:

- v uložení techniky, u níž není v TMP plánován řidič,

- zabezpečení plánovitého sejímání techniky v krátkodobém uložení,

- ukládání u konzervace techniky a kontrola stavu techniky uložené dlouhodobě.

Uložení techniky, u níž není TMP plánován řidič, neprobíhá jednoznačně. Závažné nedostatky jsou u techniky automobilní (přesto, že toto opatření platí jednoznačně i pro techniku automobilní).

Při plánování provozu této techniky jsou vozidla ponechávána v provozu se souhlasem vyšších stupňů. Zvláště tomu tak je u velitelských a spojovacích jednotek. Převládá otázka praxe nedělat si zbytečné problémy při zabezpečování úkolů BPP. Není to však správné z hlediska zabezpečení vysoké bojové pohotovosti a technického stavu těchto vozidel.

I nadřazené stupně se touto otázkou zabývají minimálně, zvláště při periodických kontrolách hospodaření s normami provozu podle RMNO 010/77.

Máme-li zabezpečit plnění čl. 59, je vhodné mít na svazku především přesný přehled o technice, která nemá v TMP řidiče po útvarech a jednotkách v rámci organizačního členění.

Při zabezpečení plánovitého sejímání techniky v krátkodobém uložení je zatím nejvíce nedostatků.

Především není tato technika sejímána v termínech plánovaných v ročních plánech provozu i v plánovaných počtech. Nejsou dodržovány časové normy pro sejmutí a ani normy do kdy musí být technika znovu uložena. V plánech BPP, zvláště u svazku, nejsou domýšlena opatření k zabezpečení splnění norem pro ukládání podle RMNO 010/77. Zde jde především

o efektivnost a četnost sejmání, které mají odpovídat stanoveným normám. Zde se však nevychází z kapacit útvarů, především kapacit dílenských útvarů a možností dílenských specialistů, kteří se podílejí na přípravě techniky a uložení. Často poměr mezi časem použití techniky a časem nutným pro ukládání je z hlediska efektivnosti hospodaření s lidskými zdroji neúměrný.

Při plánování použití uložené techniky musíme i na vyšších stupních velení vzít v úvahu tato hlediska.

O co hlavně půjde při realizaci tohoto opatření:

- zpracování ročního plánu provozu a oprav tankové techniky bude vyžadovat ještě užší skloubení s úkoly BPP; znovu vyvstává nutnost, jež je zakotvena jak v RMNO 010/77 i Tank-1-1, úzká spolupráce s NŠ, ZV a ZVT a svazkem,

- zvýraznit změnu pohledu a chápání všech stupňů na techniku uloženou a to i automobilní,

- při měsíčním hodnocení provozu se otázkou provozu uložené techniky zvláště zabývat a činit okamžitá opatření při narušení plnění tohoto článku RMNO 010/77,

- používání krátkodobě uložené techniky se musí stát předmětem zájmu při periodických kontrolách provozu všech stupňů.

Při ukládání, konzervaci a kontrole stavu uložené techniky jsou též určité problémy.

Základním předpokladem zabezpečení dlouhodobého ukládání je zpracování perspektivního plánu konzervace a ukládání dlouhodobě uložené techniky u svazku. Plán je zpracován v úzké spolupráci s odbornými náčelníky svazku. Nedílnou součástí plánu je i „Plán kontrol dlouhodobě uložené techniky“.

RMNO 010/77 ukládá veliteli svazku určovat komisi, která kontroluje stav připravenosti techniky a vydává povolení ke konzervaci. Časové normy stanovené RMNO 010/77 je třeba z hlediska zabez-

pečení kvality bezpodmínečně dodržet. K tomu je již při plánování úkolů BBP na období přihlíženo. Zvláště u svazků se sníženými počty vyvstává tento problém do popředí při plánování úkolů na letní výcvikové období. Využití jednotek určených pro ukládání techniky, pomoc praporem oprav techniky, materiálem, technické zabezpečení ukládání, vytvoření organizačních podmínek musí stát v popředí zájmu velitele a štábu svazku. Technologie ukládání techniky předpokládá zcela jednoznačně klimatické podmínky pro kvalitní uložení techniky. Proto svazek musí být na ukládání všestranně připraven, aby práce probíhaly nerušeně.

Periodické kontroly hospodaření s normami provozu a technické prohlídky tankové a automobilní techniky

Periodické kontroly hospodaření s normami provozu a technické prohlídky tankové a automobilní techniky jsou významným nástrojem velitelů všech stupňů k zjištění stavu plnění RMNO 010/77, především z hlediska efektivnosti provozu a využívání tankové a automobilní techniky.

Zkušenosti ukázaly, že správně vedené kontroly mohou pomoci odstranit nedostatky v řízení provozu a používání techniky.

Jaké máme poznatky z kontrol:

Někde zaměřujeme plnění plánu provozu, jako nástroje pro zabezpečení správné tvorby zásob, za hlavní úkoly v oblasti provozu techniky. Tím je odsunuta do pozadí závažná otázka perspektivnosti v zabezpečování bojové pohotovosti techniky útvarů.

Malou pozornost věnujeme rozborové činnosti, především kvalitě měsíčních hlášení o stavu provozu tankové techniky. Trpíme formálností zvláště v závěrech, kdy je technika používána, i když má projetu roční normu proběhu.

Při periodických kontrolách provozu málo pozornosti věnujeme hospodaření,

organizaci ukládání a překonzervaci dlouhodobě uložené techniky.

Periodických kontrol hospodaření s normami provozu se málo zúčastňují orgány bojové přípravy. Proto nejsou z velké části zjišťovány bezprostřední nedostatky, které vycházejí z neplnění norm stanovených RMNO 010/77 ve stati „normy používání tankové techniky“. Jde především o počty vyváděné tankové tech-

niky na cvičení, plnění stanovených norm proběhu na jednotlivá zaměstnání a plnění úkolů stanovených „Programy bojové přípravy“ pro techniku.

Závěrem chci upozornit, že přesné a důsledné plnění RMNO 010/77 zůstává nadále závažným úkolem při zajišťování vysoké bojové pohotovosti a technické spolehlivosti techniky.